

EL LLENGUATGE

Si que triga

A l costat de quatre entrades del mot *si* (sense accent gràfic), trobem, en els diccionaris, una entrada del mot *sí* (amb accent gràfic). Les quatre primeres corresponen al substantiu (*en el si de la comissió*), a la setena nota musical, al pronom (*Només pensa en si mateixa*) i a la conjunció condicional (*Si té cap queixa, que ho digui*). I la darrera a l'adverbi d'afirmació (*Em creia que havia dit que sí*). A les gramàtiques, a l'apartat dedicat a l'accent diacrític —que serveix per a distingir o diferenciar—, trobem la mateixa informació, que sembla prou clara i que permet de resoldre tots els casos sense cap vacil·lació.

Tanmateix, la vacil·lació existeix. És poc corrent, en textos mínimament acurats, de sorprendre un *si* conjunció (en els casos generals) o substantiu, amb la inscripció indeguda de l'accent gràfic, però ja és més freqüent que hom accentuï el *si* pronom, és a dir, el que trobem en frases com *Es va posar fora de sí*, *Es fa mal a si mateixa*, *Encara no ha tornat en sí*. Com hem dit, la informació precedent aclareix perfectament que *sí*, quan és un mot pronominal, no ha de dur mai accent gràfic.

Més comprensible és que, malgrat aquesta informació, hom vacil·li quant a l'accentuació gràfica del molt *si* que apareix en frases com *Si que triga*, *Si que es fa pregar*, *Si que l'hem feta bona*, *Si que és estrany*, *Si que ha durat*, de les quals ja és més difícil de trobar exemples en les obres normatives que serveixin de model. Quan aquestes frases tenen realment com a mot inicial la conjunció *si* (que cal escriure, per tant, sense accent) són exclamatives, cosa que ens les ha de fer escriure amb un signe d'admiració, i el·líptiques, és a dir, depenen d'una oració principal sobreentesa. En canvi, quan aquest mot inicial és l'adverbi d'afirmació *sí* (escrit amb accent gràfic), es pronuncia amb més èmfasi i seguit d'una pausa, que cal marcar en l'escriptura amb una coma. Les primeres solen denotar sorpresa, admiració, dubte, etc., per un fet que ignoràvem, així com també ironia per un fet en realitat contrari al que expressem per mitjà de la frase. Un altre fet que distingeix aquests dos tipus d'oracions és que les que s'inicien amb l'adverbi d'afirmació admeten l'anteposició del subjecte del verb, normalment sobreentès. Així *Si que és estrany!* és una frase admirativa, i (*Això*) *sí, que és estrany*, és una frase afirmativa.

Albert Jané